

# **PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING 2019-2020**

**HORECA, BAKKERIJ EN RECREATIE (HBR)  
LEERJAAR 4 BASIS**

## **INHOUDSOPGAVE**

INHOUDSOPGAVE .....	2
DUIJS .....	3
ECONOMIE.....	5
ENGELS .....	7
HBR.....	9
BROOD- EN BANKETSPECIALITEITEN .....	11
TRAITEUR.....	12
BIJZONDERE KEUKEN .....	13
KEUKENSPECIALISATIE .....	14
LO.....	15
LOOPBAAN ORIËNTATIE (LOB) .....	17
MAATSCHAPPIJLEER.....	19
NEDERLANDS.....	21
WISKUNDE .....	23

*Indien een leerling in leerjaar 3 het PTA van het profielvak en keuzevakken heeft afgerond en deel heeft genomen aan het CSPE, dan zijn deze onderdelen (profielvak en keuzevakken) uit dit PTA niet van toepassing voor hen.*

LEERJAAR: 4 - 2019/2020

LEERWEG: Basis

VAK: DUIJS

METHODE: Trabitour deel 7/8

TUSSENTIJDSE TOETSEN							
PERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	D-N Idioom D-N H19/20 + Plaudereckes leesvaardigheid H19/20	S	60 minuten	woordenboek	4%	nee	4101
	Leesvaardigheid H 19/20	S	60 minuten	woordenboek	4%	nee	4201
2	D-N Idioom H21 + Plaudereckes woordenlijst A t/m Z	S	60 minuten	geen	4%	nee	4201
	Prijekt die Schweiz(50%) + presentatie (50%)	S + M	60 minuten	geen	5%	nee	4202
3	D-N Idioom H22/23/24	S	60 minuten	geen	4%	nee	4301
	Grammatica schrijfvaardigheid blz. 127 t/136	S	60 minuten	geen	4%	nee	4302
<b>Totaal tussentijdse toetsen telt mee voor:</b>					<b>25%</b>		<b>R4.0</b>
SCHOOLEXAMENS							
PERIODE	INHOUD (PROGRAMMA)	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Woordenboek toets	S	60 minuten	woordenboek	25%	ja	4110
2	Kijk/luistertoets	S	60 minuten	geen	25%	nee	4210
3	Mondeling	M	10 minuten	geen	25%	nee	4310
<b>Elk schoolexamen telt voor 25% mee.</b>							

<b>KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:</b>	
<b>Periode 1</b>	
<b>Leerstof:</b>	Goede zinnen kunnen maken, vragen beantwoorden en teksten kunnen lezen.
<b>Eindtermen:</b>	MVT/K/1, MVT/K/2, MVT/K/3, MVT/K/4, MVT/K/7
<b>Periode 2</b>	
<b>Leerstof:</b>	Vragen over film en gesproken tekst beantwoorden.
<b>Eindtermen:</b>	MVT/K/1, MVT/K/2, MVT/K/3, MVT/K/5
<b>Periode 3</b>	
<b>Leerstof:</b>	Gestuurde en vrije gesprekken kunnen voeren.
<b>Eindtermen:</b>	MVT/K/1, MVT/K/2, MVT/K/3, MVT/K/6

LEERJAAR: 4 - 2019/2020

LEERWEG: Basis

VAK: **ECONOMIE**

METHODE: Pincode

TUSSENTIJDSE TOETSEN							
PERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Toets hoofdstuk 1	Schriftelijk	55 minuten	Calculator	4 $\frac{1}{6}$ %	nee	4101
	Toets hoofdstuk 2	Schriftelijk	55 minuten	Calculator	4 $\frac{1}{6}$ %	nee	4102
2	Toets hoofdstuk 3	Schriftelijk	55 minuten	Calculator	4 $\frac{1}{6}$ %	nee	4201
	Toets hoofdstuk 4	Schriftelijk	55 minuten	Calculator	4 $\frac{1}{6}$ %	nee	4202
3	Toets hoofdstuk 5	Schriftelijk	55 minuten	Calculator	4 $\frac{1}{6}$ %	nee	4301
	Toets hoofdstuk 6	Schriftelijk	55 minuten	Calculator	4 $\frac{1}{6}$ %	nee	4302
<b>Totaal tussentijdse toetsen telt mee voor:</b>					<b>25%</b>		<b>R4.0</b>
SCHOOLEXAMENS							
PERIODE	INHOUD (PROGRAMMA)	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Hoofdstuk 1 en 2	Schriftelijk	60 minuten	Calculator	25%	Ja	4110
2	Hoofdstuk 3 en 4	Schriftelijk	60 minuten	Calculator	25%	Ja	4210
3	Hoofdstuk 5 en 6	Schriftelijk	60 minuten	Calculator	25%	Ja	4310
<b>Elk schoolexamen telt voor 25% mee.</b>							

<b>KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:</b>	
<b>Periode 1</b>	
<b>Leerstof:</b>	Accenten die deze periode centraal staan: inkomsten, uitgaven, behoeften, betalen, sparen, lenen en rekenvaardigheden
<b>Eindtermen:</b>	Eindtermen uit het examenprogramma: EC/K/1, EC/K/2, EC/K/3, EC/K/4A, EC/K/4B.
<b>Periode 2</b>	
<b>Leerstof:</b>	Accenten die deze periode centraal staan: arbeid, werkloosheid, productie, winst, verlies, consumentenprijs en rekenvaardigheden
<b>Eindtermen:</b>	Eindtermen uit het examenprogramma: EC/K/1, EC/K/2, EC/K/3, EC/K/5A, EC/K/5B.
<b>Periode 3</b>	
<b>Leerstof:</b>	Accenten die deze periode centraal staan: armoede, internationalisering, milieu en examenvaardigheden
<b>Eindtermen:</b>	Eindtermen uit het examenprogramma: EC/K/1, EC/K/2, EC/K/3, EC/K/4A, EC/K/4B, EC/K/5A, EC/K/5B, EC/K/6, EC/K/7, EC/K/8.

LEERJAAR: 4 - 2019/2020

LEERWEG: Basis

VAK: ENGELS

METHODE: Library/STERK Engels

TUSSENTIJDSE TOETSEN							
PERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Woorden en zinnen gerelateerd aan Schrijfvaardigheid + woordvolgorde.	S	60 minuten	Woordenboek	5%	Nee	4101
2	Woorden en zinnen + theorie gerelateerd aan Luistervaardigheid.	S	30 minuten	N.v.t.	5%	Nee	4201
	Toets Make It Work - Yearboek + Irregular verbs (o.v.t. + v.t.t.).	S	60 minuten	N.v.t.	5%	Nee	4202
3	Woorden en zinnen gerelateerd aan Spreekvaardigheid (vragen en antwoorden).	S	30 minuten	N.v.t.	5%	Nee	4301
	Leesvaardigheid - theorie.	S	30 minuten	Woordenboek	5%	Nee	4302
<b>Totaal tussentijdse toetsen telt mee voor:</b>					<b>25%</b>		<b>R4.0</b>
SCHOOLEXAMENS							
PERIODE	INHOUD (PROGRAMMA)	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Schrijfvaardigheid.	Schriftelijk	60 minuten	Woordenboek	25%	Ja	4110
2	Kijk- en luistervaardigheid.	Kijk-/ Luistertoets	60 minuten	N.v.t.	25%	Ja	4210
3	Spreekvaardigheid.	Mondeling	15 minuten	N.v.t.	25%	Ja	4310
<b>Elk schoolexamen telt voor 25% mee.</b>							
KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:							
<b>Periode 1</b>							
<b>Leerstof:</b>	Library - Writing 2 Jij kan gegevens vertrekken.						

	<p>Jij kan een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen.  Jij kan een brief schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en daarna te vragen.  Jij kan op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken.  Jij weet hoe je een woordenboek moet gebruiken.</p>
<b>Eindtermen:</b>	MVT/K/1 - MVT/K/2 - MVT/K/3 - MVT/K/7
<b>Periode 2</b>	
<b>Leerstof:</b>	<p>Library – Listening 2 + Make it Work + Lijst irregular verbs  Jij kan aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte.  Jij kan de hoofdgedachte van een tekst (gedeelte) aangeven.  Jij kan de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven.  Jij kan anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek.</p>
<b>Eindtermen:</b>	MVT/K/1 - MVT/K/2 - MVT/K/3 - MVT/K/5
<b>Periode 3</b>	
<b>Leerstof:</b>	<p>Library – Reading 2 + Speaking 2 + handouts gespreksituaties  Jij kan aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte.  Jij kan de hoofdgedachte van een tekst (gedeelte) aangeven.  Jij kan de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven.  Jij kan gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken.  Jij kan verbanden tussen delen van een tekst aangeven.</p> <p>Jij kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven, verwerken en presenteren.  Jij kan strategische vaardigheden toepassen die  bijdragen tot het bereiken van verschillende spreek- en gespreksdoelen  jouw eigen taal-leerproces bevorderen  eventuele tekortschietende taak- en/of communicatieve kennis compenseren  helpen bij het herkennen van cultuuruitingen (kennis van land en samenleving)  Jij kan adequaat reageren in veel voorkomende sociale contacten, zoals  begroeten  informatie geven en vragen  naar een mening/oordeel vragen en geven  uitdrukking geven aan en vragen naar gevoelens  een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden en in de toekomst beschrijven.</p>
<b>Eindtermen:</b>	MVT/K/1 - MVT/K/2 - MVT/K/3 - MVT/K/4 - MVT/K/6



LEERJAAR: 4 - 2019/2020

LEERWEG: Basis

PROFIELVAK: HBR

METHODE: De Uitgeversgroep

PROFIELVAK								
MODULE	AFNAMEPERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1 Gastheerschap & 4 Recreatie	2 t/m 3	Serveren aan gasten Bedenken en uitvoeren van een recreatieve opdracht Lesstof uit boek P1 Lesstof uit boek P3	P + S	Maximaal 240 minuten	Rekenmachine	50%	Ja 1 van de 4 modules per schooljaar, bij cijfer < 5,5	4101
2 Bakkerij	1 t/m 2	Vervaardigen van bakkerijproducten Lesstof uit Boek P2	P + S	Maximaal 240 minuten	Rekenmachine	25%	Ja 1 van de 4 modules per schooljaar, bij cijfer < 5,5	4201
3 Koken	1 t/m 3	Vervaardigen van een maaltijd Lesstof uit boek P 3	P + S	Maximaal 240 minuten	Rekenmachine	25%	Ja 1 van de 4 modules per schooljaar, bij cijfer < 5,5	4301
<b>Totaal telt als 1 cijfer mee, per module 25%</b>						<b>100%</b>		

<b>KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:</b>	
<b>Module 1 Gastheerschap</b>	
<b>Leerstof:</b>	Boek P1. Een bijdrage leveren aan: <ul style="list-style-type: none"> <li>• de bedrijfsvoering binnen een Horeca-, Bakkerij- en Recreatie omgeving.</li> <li>• een aangenaam verblijf en de verzorging van gasten.</li> <li>• het uitvoeren van dagelijkse facilitaire werkzaamheden.</li> <li>• het bereiden en serveren van kleine gerechten en drank.</li> </ul>
<b>Eindtermen:</b>	<b>P/HBR/1:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• P/HBR/1.1: een bijdrage leveren aan de bedrijfsvoering binnen een Horeca-, Bakkerij- en Recreatie omgeving.</li> <li>• P/HBR/1.2: een bijdrage leveren aan een aangenaam verblijf en de verzorging van de gasten.</li> <li>• P/HBR/1.3: een bijdrage leveren aan het uitvoeren van dagelijkse facilitaire werkzaamheden.</li> <li>• P/HBR/1.4: een bijdrage leveren aan het serveren van kleine gerechten en dranken</li> </ul> <p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.</p>
<b>Module 2 Bakkerij</b>	
<b>Leerstof:</b>	Boek P2 Een bijdrage leveren aan het beheren en vervaardigen van bakkerijproducten.
<b>Eindtermen:</b>	<b>P/HBR/2:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• P/HBR/2.1: een bijdrage leveren aan het beheer van bakkerijproducten.</li> <li>• P/HBR/2.2: een bijdrage leveren aan het vervaardigen van bakkerijproducten</li> </ul> <p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.</p>
<b>Module 3 Keuken</b>	
<b>Leerstof:</b>	Boek P3 Een bijdrage leveren aan het beheren van horecaproducten en bereiden van gerechten in een horecagelegenheid.
<b>Eindtermen:</b>	<b>P/HBR/3:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• P/HBR/3.1: een bijdrage leveren aan het beheren van horecaproducten.</li> <li>• P/HBR/3.2: een bijdrage leveren aan het bereiden van gerechten in een horecagelegenheid.</li> </ul> <p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.</p>
<b>Module 4 Recreatie</b>	
<b>Leerstof:</b>	Boek P4 Een bijdrage leveren aan de uitvoering van recreatieve activiteiten.
<b>Eindtermen:</b>	<b>P/HBR/4:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• P/HBR/4.1: een bijdrage leveren aan de uitvoering van recreatieve activiteiten.</li> </ul> <p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.</p>

LEERJAAR: 4 – 2019/2020

LEERWEG: Basis

PROFIEL: HBR

KEUZEVAK: **BROOD- EN BANKETSPECIALITEITEN**

METHODE: Uitgeversgroep

KEUZEVAK							
PERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1 t/m 2	Vervaardigen van brood- en banketspecialiteiten.	P	Maximaal 240 minuten	Geen	25%	Bij lager dan 5,5	4101
Het keuzevak telt voor 25% mee in het combinatiecijfer van de vier keuzevakken.					25%		
KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:							
<b>Leerstof:</b>	Een bijdrage leveren aan het beheren en vervaardigen van brood- en banketspecialiteiten, gekenmerkt door een complexer productieproces.						
<b>Eindtermen:</b>	<b>K/HBR/2.1:</b> een bijdrage leveren aan het beheren van brood- en banketspecialiteiten.  <b>K/HBR/2.2:</b> een bijdrage leveren aan het vervaardigen van brood- en banketspecialiteiten, zoals: <ul style="list-style-type: none"><li>• boterdegen</li><li>• korstdegen</li><li>• taarten en gebak</li><li>• kleinbrood gevuld</li><li>• getoerd gerezen</li><li>• zuurdesem</li></ul> Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.						

LEERJAAR: 4 - 2019/2020

LEERWEG: Basis

PROFIEL: HBR

KEUZEVAK: **TRAITEUR**

METHODE: Uitgeversgroep

KEUZEVAK							
PERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1 t/m 3	Uitvoeren van alle voorkomende werkzaamheden met betrekking tot de "Gezonde Schoolkantine".	P	Interne stage	Geen	25%	nee	4101
Het keuzevak telt voor 25% mee in het combinatiecijfer van de vier keuzevakken.					25%		
KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:							
<b>Leerstof:</b>	Een bijdrage leveren aan het beheren van traiteur- en cateringproducten en assisteren bij het werken in de traiteur- en cateringbranche. Boek K7						
<b>Eindtermen:</b>	<b>K/HBR/7.1:</b> een bijdrage leveren aan het beheren van traiteur- en cateringproducten. <b>K/HBR/7.2:</b> assisteren bij het werken in de traiteur- en cateringbranche: <ul style="list-style-type: none"><li>• bedrijfsrestaurants</li><li>• lunchroom</li><li>• catering</li></ul> Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.						

LEERJAAR: 4 - 2019/2020

LEERWEG: Basis

PROFIEL: HBR

KEUZEVAK: **BIJZONDERE KEUKEN**

METHODE: De Uitgeversgroep

KEUZEVAK							
PERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
4	Vervaardigen van producten uit buitenlandse keukens.	P	Maximaal 240 minuten	Geen	25%	Alleen bij een cijfer lager dan 5,5	4101
Het keuzevak telt voor 25% mee in het combinatiecijfer van de vier keuzevakken.					25%		
KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:							
<b>Leerstof:</b>	Een bijdrage leveren aan het beheren van horecaproducten voor en maaltijden uit bijzondere keukens bereiden.						
<b>Eindtermen:</b>	<b>K/HBR/6.1:</b> een bijdrage leveren aan het beheren van horecaproducten voor de bijzondere keuken.  <b>K/HBR/6.2:</b> maaltijden uit bijzondere keukens bereiden, zoals: <ul style="list-style-type: none"><li>• de Aziatische keuken</li><li>• de Japanse keuken</li><li>• de Italiaanse keuken</li></ul> Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.						

LEERJAAR: 4 – 2019/2020

LEERWEG: Basis

PROFIEL: HBR

KEUZEVAK: **KEUKENSPECIALISATIE**

METHODE: De Uitgeversgroep

KEUZEVAK							
PERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
2 en 3	Het vervaardigen van een 4-gangen maaltijd.	P	Maximaal 240 minuten	Geen	25%	Alleen bij een cijfer lager dan 5,5	4101
Het keuzevak telt voor 25% mee in het combinatiecijfer van de vier keuzevakken.					25%		
KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:							
<b>Leerstof:</b>	Een bijdrage leveren aan het beheren van horecaproducten en gerechten bereiden en doorgeven in een meer complexe* situatie, zoals minimaal een vier gangenmenu.						
<b>Eindtermen:</b>	<b>K/HBR/3.1:</b> een bijdrage leveren aan het beheren van horecaproducten. <b>K/HBR/3.2:</b> gerechten bereiden en doorgeven in een meer complexe* situatie. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.  * meer complexe situatie: in relatief kortere tijd gerechten bereiden waarvoor meerdere en andere technieken dan in het profielvak worden toegepast en gecombineerd.						

LEERJAAR: 4 - 2019/2020

LEERWEG: Basis

VAK: LQ

METHODE: n.v.t.

TUSSENTIJDSE TOETSEN							
PERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Werpen en stoten	P	n.v.t	n.v.t	10%	Ja	4101
	Hardloopvormen	P	n.v.t	n.v.t	10%	Ja	4102
2	Shuttle Run Test	P	n.v.t	n.v.t	10%	Ja	4201
	Doelspelen	P	n.v.t	n.v.t	10%	Ja	4202
3	Sport oriëntatie (HW)	P	n.v.t	n.v.t	60%	Ja	4301
					OF		
	Turnen (KW)	P	n.v.t	n.v.t	20%	Ja	4301
	Omza (KW)	P	n.v.t	n.v.t	40%	Nee	4302
<b>Totaal tussentijdse toetsen telt mee voor:</b>					<b>100%</b>		
SCHOOLEXAMENS							
PERIODE	INHOUD (PROGRAMMA)	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	n.v.t						4110
2	n.v.t						4210
3	n.v.t						4310

<b>KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:</b>	
<b>Periode 1</b>	
<b>Leerstof:</b>	Werpen of stoten; omgaan met veiligheid, hantering en techniek aanleren Hardloopvormen: gelijkmatig tempo leren lopen
<b>Eindtermen:</b>	L01/K/1, L01/K/2, L01/K/3, L01/K/5, L01/K/7
<b>Periode 2</b>	
<b>Leerstof:</b>	Shuttle Run Test: tempo leren versnellen, doorzettingsvermogen, inzicht krijgen in je conditie Doelspelen: Je kan in samenwerking met anderen het spel op gang houden en regelende taken uitvoeren.
<b>Eindtermen:</b>	L01/K/1, L01/K/2, L01/K/3, L01/K/4, L01/K/7
<b>Periode 3</b>	
<b>Leerstof:</b>	Sport oriëntatie (HW): Aanbieden van verschillende sporten door sportaanbieders. Je kan alleen en in samenwerking twee nieuwe, bewegingsactiviteiten uitvoeren. Turnen (KW): Jongleren en balanceren, veiligheid, adequaat omgaan met risico's en meehelpen bij regelende taken, waaronder hulpverlening.
<b>Eindtermen:</b>	L01/K/1, L01/K/2, L01/K/3, L01/K/5, L01/K/6, L01/K/9

Het schoolonderzoek voor L.O. bestaat uit een doorlopend gemiddelde verdeeld over 3 perioden, waarbij er op het rapport een O(nvoldoende), V(olddoende) of G(oed) komt te staan. Elke periode moet de leerling afsluiten met een V(olddoende) of een G(oed). Een leerling krijgt een vervangende opdracht, wanneer hij/zij niet in staat is om het onderdeel af te sluiten.



LEERJAAR: 3 en 4- 2019/2020

LEERWEG: Alle leerwegen

VAK: **LOOPBAAN ORIËNTATIE (LOB)**

#### TOELICHTING

Loopbaanleren op het Element betekent in de kern:

- Persoonlijke groei: leerlingen krijgen de kans om hun talenten te ontdekken en vervolgens maximaal te ontwikkelen.
- Eigen regie: leerlingen zijn zelf eigenaar van hun leerproces en maken hierin eigen keuzes. Zo worden leerlingen uitgedaagd om te leren vanuit hun eigen gedrevenheid en intrinsieke motivatie.
- Reflecteren: leerlingen kijken terug op concrete ervaringen (binnen en/of buiten de school) en leren te reflecteren op hun eigen handelen.
- Partnerschap: leerling, mentor/(loopbaan)coach en ouder(s)/verzorger(s) werken samen op basis van openheid, vertrouwen, veiligheid, respect en integriteit.

PERIODE	INHOUD (PROGRAMMA)	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
Leerjaar 3	<p>De leerling :</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- ervaart en onderzoekt de verschillende werkvelden binnen de profiel(en) 'aan den lijve' en verkent daarin de voor- en nadelen;</li><li>- stelt zich voor hoe het is om in de betreffende werkvelden te werken;</li><li>- geeft met anderen betekenis aan zijn ervaringen</li><li>- legt verbanden tussen zijn ervaringen en zijn mogelijkheden en wensen;</li><li>- trekt een conclusie</li><li>- maakt een keuze voor het mbo</li><li>- doet praktijkexamen</li></ul> <p>Naast vakspecifieke kennis en vaardigheden wordt er op het hele Element gewerkt aan 5 algemene competenties:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- <u>Periode 1: Zelfstandig werken &amp; Leren</u></li><li>- <u>Periode 2: Onderzoeken &amp; Presenteren</u></li><li>- <u>Periode 3: Plannen &amp; Organiseren</u></li><li>- <u>Periode 4: Samenwerken &amp; Overleggen</u></li><li>- <u>Reflecteren &amp; Loopbaanleren</u></li></ul> <p>En houdt zijn ontwikkeling in een portfolio bij. Stage klas 3 Voorlichtingsavond MBO</p>	n.v.t.	n.v.t.	Portfoliomap, portfolio week, portfoliogesprek, mentoruur, praktijklessen, stages, workshop en gastlessen en mbo-stad	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

	Oriëntatiedagen (workshops MBO) minimaal deelname aan 2 stuks		5 maart 19 maart				
Leerjaar 4	<p>De leerling:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- leert en loopt stage binnen zijn beroepsopleiding</li> <li>- verkent werkvelden binnen zijn opleidingskeuze</li> <li>- onderzoekt of hij/zij verder wil studeren in hbo</li> <li>- haalt zijn startkwalificatie of diploma.</li> </ul> <p>Naast vakspecifieke kennis en vaardigheden wordt er op het hele Element gewerkt aan 5 algemene competenties:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <u>Periode 1: Zelfstandig werken &amp; Leren</u></li> <li>• <u>Periode 2: Onderzoeken &amp; Presenteren</u></li> <li>• <u>Periode 3: Plannen &amp; Organiseren</u></li> <li>• <u>Periode 4: Samenwerken &amp; Overleggen</u></li> <li>• <u>Reflecteren &amp; Loopbaanleren</u></li> </ul> <p>En houdt zijn ontwikkeling in een portfolio bij.</p> <p>Oriëntatiedagen (workshops MBO) minimaal deelname aan 2 stuks</p>	n.v.t.	n.v.t.	Portfoliomap, portfolio week, portfoliogesprek, mentoruur, praktijklessen, stage, workshop en gastlessen en mbo lessen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
			12 december 30 januari 5 maart 19 maart				

#### SCHOOLEXAMENS

Niet van toepassing.

LEERJAAR: 4 - 2019-2020

LEERWEG: Basis

VAK: MAATSCHAPPIJLEER

METHODE: Thema's Maatschappijleer VMBO KGT

#### TUSSENTIJDSE TOETSEN

PERIODE	INHOUD (PROGRAMMA)	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Toets 1 Begrijpen en toepassen begrippenlijst pag. 61-62 werkboek Thema's maatschappijleer	Schriftelijke toets	20 minuten	Geen	8%	nee	4101
2	Toets 1 Begrijpen toepassen begrippenlijst pag. 105 werkboek Thema's Maatschappijleer.	Schriftelijke toets	20 minuten	Geen	8%	nee	4201
3	Toets 1 Begrijpen en toepassen begrippenlijst pag. 151 werkboek Thema's Maatschappijleer.	Schriftelijke toets	20 minuten	Geen	9%	nee	4301
<b>Totaal tussentijdse toetsen telt mee als:</b>					<b>25%</b>		<b>R4.0</b>

#### SCHOOLEXAMENS

PERIODE	INHOUD (PROGRAMMA)	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Leren pag. 42-57 tekstboek Thema's Maatschappijleer	Schriftelijke toets	60 minuten	Geen	25%	Ja	4110
2	Werkstuk Nederland en de wereld	Werkstuk	180 minuten	Geen	25%	Nee	4210
3	Leren pag. 112-125 tekstboek Thema's Maatschappijleer.	Schriftelijke toets	60 minuten	Geen	25%	Ja	4310
<b>Elk schoolexamen telt 25% mee.</b>							

<b>KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:</b>	
<b>Periode 1</b>	
<b>Leerstof:</b>	Aan het eind van deze periode is de leerling in staat uit te leggen hoe de politiek functioneert en ons land geregeerd wordt. De leerling is in staat uit te leggen wat een democratie is en op welke manier hij of zij invloed kan uitoefenen op het democratisch proces.
<b>Eindtermen:</b>	ML1/K/1 oriëntatie op leren en werken eindterm 1 ML1/K/2 basisvaardigheden eindterm 2 ML1/K/3 leervaardigheden eindterm 3 ML1/K/6 macht en zeggenschap eindterm 8
<b>Periode 2</b>	
<b>Leerstof:</b>	Aan het eind van de tweede periode is de leerling in staat uit te leggen op welke manier Nederland verbonden is met de rest van de wereld en welke invloed de wereld op Nederland heeft. De leerling is in staat een aantal problemen te benoemen die grensoverschrijdend zijn en welke organisaties oplossingen zoeken voor deze grensoverschrijdende problemen.
<b>Eindtermen:</b>	ML1/K/2 basisvaardigheden eindterm 2 ML1/K/3 leervaardigheden eindterm 3 ML1/K/6 macht en zeggenschap eindterm 8
<b>Periode 3</b>	
<b>Leerstof:</b>	Aan het eind van de deze periode is de leerling in staat uit te leggen welke functie werk heeft in onze samenleving. De leerling kan uitleggen wat zijn of haar rechten en plichten zijn en wanneer het tegenzit, waar en hoe hij of zij een beroep kan doen op ondersteuning.
<b>Eindtermen:</b>	ML1/K/1 oriëntatie op leren en werken eindterm 1 ML1/K/2 basisvaardigheden eindterm 2 ML1/K/3 leervaardigheden eindterm 3 ML1/K/5 Sociale verschillen eindterm 6
	<b>Bij maatschappijleer wordt gebruik gemaakt van een kader tekstboek. De onderwerpen zijn voor basis en kader gelijk. Basis onderscheid zich van kader door de inhoud van de toetsen. Vrije opdrachten en andere opdrachten worden op BBL-niveau hoger genormeerd.</b>
	<b>Alle opdrachten moeten op tijd worden ingeleverd. Wanneer de opdrachten te laat worden ingeleverd worden er twee punten afgetrokken van het cijfer.</b>
	<b>Aan het eind van leerjaar 4, nadat periode 3 is afgesloten, is het mogelijk het vak maatschappijleer te herkansen. De herkansing bestaat uit twee onderdelen: een praktische opdracht (weging 50%) en een toets (weging 50%) van de hoofdstukken politiek en criminaliteit. Het cijfer voor de herkansing vervangt het eindcijfer van maatschappijleer, wanneer het cijfer voor de herkansing hoger ligt dan het eindcijfer.</b>

LEERJAAR: 4 - 2019/2020

LEERWEG: Basis

VAK: **NEDERLANDS**

METHODE: Nieuw Nederlands

TUSSENTIJDSE TOETSEN							
PERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Schrijven H1	Repetitie	60 minuten	Woordenboek	4%	Nee	4101
	Schrijven H2	Repetitie	60 minuten	Woordenboek	4%	Nee	4102
2	Openboektoets lezen H1, H2 en H3	Repetitie	60 minuten	Lesboek Nieuw Nederlands, Woordenboek	4%	Nee	4201
	Woordenschat H1 en H2	Repetitie	60 minuten	-	4%	Nee	4202
3	Examen	Repetitie	60 minuten	Woordenboek	5%	Nee	4301
	Taalverzorging	Repetitie	60 minuten	-	4%	Nee	4302
<b>Totaal tussentijdse toetsen telt mee voor:</b>					<b>25%</b>		<b>R4.0</b>
SCHOOLEXAMENS							
PERIODE	INHOUD (PROGRAMMA)	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Schrijven	Schoolexamen	60 minuten	Woordenboek	25%	Ja	4110
2	Lezen	Schoolexamen	60 minuten	Woordenboek	25%	Ja	4210
3	Mondeling	Schoolexamen (mondeling)	30 minuten	Device	25%	Nee	4310
<b>Elk schoolexamen telt voor 25% mee.</b>							

<b>KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:</b>	
<b>Periode 1</b>	
<b>Leerstof:</b>	Schrijven hoofdstuk 1 en 2. Gedocumenteerd schrijven.
<b>Eindtermen:</b>	NE/K/1, NE/K/2, NE/K/3, NE/K/7
<b>Periode 2</b>	
<b>Leerstof:</b>	Lezen hoofdstuk 1, 2 en 3. Indeling van teksten, feiten, meningen en argumenten, verbanden en signaalwoorden.
<b>Eindtermen:</b>	NE/K/1, NE/K/2, NE/K/3, NE/K/6
<b>Periode 3</b>	
<b>Leerstof:</b>	Fictiewerken uit leerjaar 3 en 4. Het mondeling Nederlands bestaat uit drie onderdelen: samenvatten, houden van een monoloog en voeren van een debat.
<b>Eindtermen:</b>	NE/K/2, NE/K/3, NE/K/5, NE/K/7, NE/K/8

LEERJAAR: 4 – 2019/2020

LEERWEG: Basis

VAK: **WISKUNDE**

METHODE: Getal & Ruimte

TUSSENTIJDSE TOETSEN							
PERIODE	INHOUD TOETS	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Hoofdstuk 2: Verbanden	Schriftelijke toets	60 minuten	<ul style="list-style-type: none"><li>• Rekenmachine</li><li>• Geodriehoek</li><li>• Koershoekmeter</li></ul>	9%	Ja	4101
2	Hoofdstuk 5: Rekenen, meten en schatten	Schriftelijke toets	60 minuten	<ul style="list-style-type: none"><li>• Rekenmachine</li><li>• Geodriehoek</li><li>• Koershoekmeter</li></ul>	8%	Ja	4201
3	Hoofdstuk 6: Vlakke figuren	Schriftelijke toets	60 minuten	<ul style="list-style-type: none"><li>• Rekenmachine</li><li>• Geodriehoek</li><li>• Koershoekmeter</li></ul>	8%	Ja	4301
<b>Totaal tussentijdse toetsen telt mee voor:</b>					<b>25%</b>		<b>R4.0</b>

SCHOOLEXAMENS							
PERIODE	INHOUD (PROGRAMMA)	TOETSVORM	TIJDSDUUR	HULPMIDDELEN	WEGING	HERKANSING	CODE
1	Hoofdstuk 2: Verbanden Hoofdstuk 3: Symmetrie	Schriftelijke toets	60 minuten	<ul style="list-style-type: none"><li>• Rekenmachine</li><li>• Geodriehoek</li><li>• Koershoekmeter</li></ul>	25%	Ja	4110
2	Hoofdstuk 5: Rekenen, meten en schatten Hoofdstuk 7: Verbanden	Schriftelijke toets	60 minuten	<ul style="list-style-type: none"><li>• Rekenmachine</li><li>• Geodriehoek</li><li>• Koershoekmeter</li></ul>	25%	Ja	4210
3	Hoofdstuk 6: Vlakke figuren Hoofdstuk 8: Ruimte meetkunde	Schriftelijke toets	60 minuten	<ul style="list-style-type: none"><li>• Rekenmachine</li><li>• Geodriehoek</li><li>• Koershoekmeter</li></ul>	25%	Ja	4310

Elk schoolexamen telt voor 25% mee.



**KORTE OMSCHRIJVING EN EINDTERMEN LEERSTOF:****Periode 1**

<b>Leerstof:</b>	<p><b>Hoofdstuk 2: Verbanden</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Lineaire verbanden kennen, herkennen en gebruiken:<ul style="list-style-type: none"><li>- Een bijbehorende tabel herkennen, opstellen en gebruiken.</li><li>- In een gegeven assenstelsel een bijbehorende grafiek tekenen en interpreteren.</li><li>- In een gegeven situatie een woordformule opstellen.</li><li>- In een woordformule een variabele vervangen door een getal en de waarde van de andere variabele berekenen.</li></ul></li><li>• Tabellen maken, aflezen, vergelijken en interpreteren:<ul style="list-style-type: none"><li>- Een tabel maken van een verband tussen variabelen in een gegeven situatie.</li></ul></li><li>• Grafieken tekenen, aflezen, interpreteren en vergelijken:<ul style="list-style-type: none"><li>- In een gegeven assenstelsel een grafiek tekenen van het verband tussen variabelen in een gegeven situatie.</li><li>- Twee grafieken vergelijken en de verschillen interpreteren.</li><li>- Bij twee grafieken die elkaar snijden de coördinaten van dat snijpunt vaststellen en het snijpunt interpreteren.</li></ul></li><li>• Rekenen met woordformules:<ul style="list-style-type: none"><li>- In een woordformule de invoervariabele vervangen door een getal en de waarde van de uitvoervariabele berekenen.</li></ul></li></ul> <p><b>Hoofdstuk 3: Symmetrie</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Schatten, meten en berekenen:<ul style="list-style-type: none"><li>- Schattingen en metingen doen van hoeken, lengten en oppervlakten van objecten in de ruimte</li></ul></li><li>• Redeneren en tekenen:<ul style="list-style-type: none"><li>- Bij redeneren, tekenen en berekenen van hoeken, afstanden en patronen, gebruik maken van meetkundige begrippen en eigenschappen.</li></ul></li><li>• In het bijzonder: evenwijdigheid, lijnsymmetrie, regelmatige patronen en eigenschappen van hoeken.<ul style="list-style-type: none"><li>- Gebruik maken van instrumenten en apparaten.</li></ul></li><li>• In het bijzonder: liniaal, gradenboog, rechthoekige driehoek, passer, zelfgemaakt gereedschap, rekenmachine en computer.</li></ul>
<b>Eindtermen:</b>	WI/K/1, WI/K/2, WI/K/3, WI/K/4, WI/K/5, WI/K/7, WI/K/8

**Periode 2**

<b>Leerstof:</b>	<p><b>Hoofdstuk 5: Rekenen, meten en schatten</b></p> <p>In dit hoofdstuk herhaal je wat je geleerd hebt over rekenen, meten en schatten. Onderwerpen die aan de orde komen zijn: Breuken, vuistregels, machten, grote getallen, negatieve getallen, volgorde van bewerken, geld omrekenen, prijzen vergelijken, procenten gegeven, nieuwe prijs berekenen, btw, procenten berekenen, afname en toename in procenten, eenheden van lengte, eenheden van oppervlakte, eenheden van inhoud, eenheden van gewicht, eenheden van tijd, snelheid berekenen, eenheden van informatie, abonnementen en afronden.</p> <p><b>Hoofdstuk 7: Verbanden</b></p> <p>In dit hoofdstuk herhaal je wat je geleerd hebt over rekenen, meten en schatten.</p>
------------------	--

	Onderwerpen die aan de orde komen zijn: Verbanden, formule bij een situatie maken, een formule gebruiken, een tabel bij een formule, een grafiek tekenen bij een formule, een formule maken bij een tabel, een formule maken bij een grafiek, stijgetal en daalgetal berekenen, hetzelfde begingetal of dezelfde steilheid, formules veranderen, formules met haakjes, formules met een deelstreep, formules vergelijken met tabellen, formules vergelijken met grafieken, gebogen grafieken aflezen, vergelijkingen oplossen met inklemmen, minimum en maximum, dalend, stijgend of constant, stippengrafiek en trapjesgrafiek, gebogen grafiek tekenen, formule met een wortel en hetzelfde verband of niet.
<b>Eindtermen:</b>	WI/K/1, WI/K/2, WI/K/3, WI/K/4, WI/K/5, WI/K/7, WI/K/8
<b>Periode 3</b>	
<b>Leerstof:</b>	<p><b>Hoofdstuk 6: Vlakke figuren</b>  In dit hoofdstuk herhaal je wat je geleerd hebt over vlakke figuren.  Onderwerpen die aan de orde komen zijn: Tekens, lijnsymmetrie, patronen, hoeken en graden, hoeken meten, hoeken tekenen, hoeken schatten, hoeken berekenen in een driehoek, hoeken berekenen in bijzondere driehoeken, overstaande hoeken berekenen, vier hoeken samen 360 graden, hoeken berekenen in ruit en parallellogram, kijkhoek, koers, schaal, schaal en schaallijn, schaal berekenen bij tekening, namen vlakke figuren, oppervlakte en omtrek rechthoek, oppervlakte en omtrek, oppervlakte driehoek, oppervlakte vlakke figuren, cirkel en omtrek en oppervlakte cirkel.</p> <p><b>Hoofdstuk 8: Ruimte meetkunde</b>  In dit hoofdstuk herhaal je wat je geleerd hebt over meetkunde in de ruimte.  Onderwerpen die aan de orde komen zijn: Namen van ruimtefiguren, eigenschappen ruimtefiguren, uitslagen, aanzichten, doorsneden, inhoud balk en kubus, oppervlakte ruimtefiguur, inhoud prisma, hoogtelijnen, kijklijn en hoogtekaart.</p>
<b>Eindtermen:</b>	WI/K/1, WI/K/2, WI/K/3, WI/K/5, WI/K/6, WI/K/7, WI/K/8